

ARRIGORRIAGAKO UDAL EUSKALTEGIA

2022/06/17

AURKIBIDEA IKUSI

EUSKAL KANTAK

1. ALDAPAN GORA + POPURRI
2. ANTONNI ETA ANTTON 1
3. ARRATSALDE HONETAN
4. BEHIN BATIAN LOIOLAN
5. EGUN DA SANTI
6. ERRE ZENITUZTEN
7. FESTARIK FESTA
8. GAZTELUGATXE
9. ILUNTZEAN
10. IXIL IXILIK
11. KALANBREAK
12. KOLORE KOLORE
13. LORETXOA
14. MENDIAN GORA
15. NIREKIN
16. NOR NORI NORK
17. TXANPON BATEN TRUKE
18. TXORIAK TXORI
19. XALBADORREN HERIOTZA

ALDAPAN GORA (Huntza)

Mendian gora burua galtzen dut maiz.
Herriko kaleetan sarritan galdu izan naiz.
Nork bereizi zituen kultura, lurra, sua eta ura?
Gizakion arteko lotura, ere ez al da natura?

Aldapan gora, pausorik pauso.
Aldapan behera, auzorik auzo.
Gaztainondo ta pago eskultura arraro.
Kaleak edo mendiak, zer galtzen gaitu gehiago?

Berriro galduta gabilitza, hau da hau marka.
Ezin da ulertu aurrean daukagun mapa.
Euskaldun peto peto bai baina ardi galduen pare.
Nahiago det ibili halare, norabiderik gabe.

Aldapan gora...

ITZULI

ANTTONI ETA ANTTON (Sakabi)

Anttoni! Anttoni! Zure atean nago ni.
Ai, Antton! Ai, Antton! Ate ondoan, hor konpon.

Hormatxoriak negu gorrian ez du atsegin elurra:
zerua goibel, kabia hotza eta janari gabe lurra.
Ai, maite, nire bihotzak duen zure hotzaren beldurra!
Biontzat kabi bat berotzeko bilduko nuke egurra.

Anttoni! Anttoni!...

Enarak ez du behin egindako kabirik inoiz aldatzen:
urtero beti kabi haretan umeak ditu bazkatzen.
Baina zu, Antton, enara txarra zaitut niretzat bilatzen;
jai bakoitzean nexka berria ikusten zaitut maitatzen.

Anttoni! Anttoni!...

Enarak ere bere kabia galduta badu ikusten,
biderik gabe, haruntz eta honuntz kabitik du aldegiten.
Egarri dagoen nire bihotza, zuk eman ezik edaten,
berriro ere ibiliko da gogorik gabe nonbaiten.

Zure bihotza egarri dela esan didazu bertsotan;
neronek ere ikasia dut arrazoi duzula hortan.
Zu beti zabiltz edari bila, ikusi zaitut askotan,
baina neurritz gain egarri hori itotzen duzu ardotan.

Anttoni! Anttoni! kalabaza zale ez naiz ni.
Ai, Antton! Ai, Antton! Haize freskoari, gabon!

ARRATSALDE HONETAN (Sorotan bele)

Itxaroten ari gera arratsalde honetan,
zerbait aukeztekotan jende honen aurrean.
Hemendik ateratzeko kanta berri baten bat,
zuek ez aspertzeko arratsalde honetan.
Honetan, honetan, honetan...

Laupabost akorde jota
kitar zahar honekin
dantzarako doinua
ez dugu besterik.
Bi laguneko koadrila
izerdi patsetan
nahiko izango dira
arratsalde honetan
honetan, honetan, honetan...

Taupadetan dut bihotza
dirua galtzetan
dantza egiteko gogoa
daramat zainetan.
Kitar binbolin doinuak
jarraituz badaukat
dibertitzako gaia
arratsalde honetan
honetan, honetan, honetan...

ITZULI

BEHIN BATEAN LIOLAN (Bilintx / John Denver)

Behin batean, Loiolan, erromeria zan.
Hantxen ikusi nuen neskatxa bat plazan,
txoria baino ere ariñago dantzan.
Huraxe bai polita, hain politik bazan!

Esan nion desiosenti nuen gisan,
harekin hizketa bat nahi nuela izan.
Erantzun zidan ezik atsegin har nezan
adituko zidala zer nahi nion esan.

Arkitu ginanian inor gabe jiran,
koloriak gorritu harazi zizkidan.
Kontatuko dizuet guztia segidan,
zer esan nion eta nola erantzun zidan.

-Dama polita zera, polita guztiz, ai!
baina halare zaude oraindik ezkongai.
Ezkon gaitezen biok! Esan zaidazu bai!
-Ni zurekin ezkondu? Ni zurekin? Jai, jai!

ITZULI

EGUN DA SANTIMAMIÑA (Mikel Laboa)

Egun da Santi Mamiña benetan egun samiña.
Goiko zeruak gorde dezala luzaro neure arima.

Esanen dizut egia hau ez da usategia;
erroi artean izan nintzaden benetan ausategia.

Itsas aldean izarra, hari begira lizarra;
euskara salbo ikusi arte ez dut kenduko bizarra.

Kantatu zuen oilarrak, argitzen dira belarrak;
Ageda gure martiriari moztu zizkaten bularrak.

Bularrak moztu zizkaten eta Euskalerrriak diotsa,
solomu luze dultzerik gabe eman zaidazu bihotza.

Eman zaidazu bihotza eta ken berriz nahigabeak.
Esan noiz garen izanen gure etorkizunen jabeak.

ITZULI

ERRE ZENITUZTEN (Xabi Solano)

Erre zenituzten sorginen oinordeak gara gu.
Erre zenituzten sorginen erratzak guk dauzkagu.

Erre zenituzten sorginen arima ez da galdu.
Erre zenituzten sorginen irrifarra gara gu.

Sasien gainean oihu ta irrintzi.
Lainoen azpian aske nahi dugu bizi.

Erre zenituzten sorginen irrifarra gara gu.
Erre zenituzten arima guk dauzkagu.

Erre zenituzten erratzak ez da galdu
Erre zenituzten oinordeak gara gu

Sasien gainean oihu ta irrintzi
lainoen azpian aske nahi dugu bizi.

ITZULI

FESTARIK FESTA (Tapia eta Leturia)

Nahiz gauza asko ezagutu munduan,
bada zertxobait ta hartu nahi dut kontuan.
Ez dakit nola esplikatu kantuan,
neskatxa bat dut hemen nire onduan.

Gure bizitza juerga eta parranda,
gero egunez lo egiten dugu etzanda.
Horren errudun etsaien bat izan da,
gu non gabiltzan seguru bera han da.

Festarik festa lan egin behar gauero,
festarik festa hor nabil ni egunero.
Gure etsaia benetan dago ero,
zigortzen gaitu inoiz hutsegin ezkerero.

Aizu neskaxa ba al dakizu benetan,
norekin hasi zeran hartu-emanetan?
Hau da egia ziur zaude horretan,
bihurtu leike maitasuna penetan.

Konplikazio anitz bada gurekin,
bizitza honi ezin diogu aldegin.
Nire aukera ez bazaizu atsegin,
gure artekoa beharko da desegin.

ITZULI

GAZTELUGATXE (Oskorri)

Seirehun urte inguru
kosta aldean zen gertatu,
itsasgizon zahar batek
behintzat hala zidan kontatu,
enbat itzelak Gaztelugatxen
untzi eder bat zuen hondatzen,
euskaldunontzat barruan
altxor haundiak ei zekartzan.

Igaz udako goiz batez
eguzkiaren lehen printzez
jo nuen itsas barrena
bihotza dardara eginez,
murgildu nintzen ur gardenetan,
arakatu ongi hare-haitzetan,
han zegoen tinkaturik
goroldioak estalirik.

Indar guztioz bultzatzen
altxor kutxa zabaldu nuen,
atzera egin ninduen
uhin haundia altxatu zen,
inor ez zapaltzeko gogoa,
zapalduak ez izatekoa,
hau da gure urguilua
altxor guztien iturria.

Eta hau hola ez bazan sar nazatela kalabazan,
ipui txit barregarriak kontatu nizkizuen plazan.

ITZULI

ILUNTZEAN (Maixa eta Ixiar)

Ilargia uretan murgildu da,
itsas arrain txikien ondora.
Uraren hozkirriaren zirrara,
hondar epelaren alboan.

Iluntzean uraren ertzean,
errainu baten argia.
Ene maite biok jolasean,
olatu zipriztin artean.

Haizeak zimurtu du itsasoa,
kresalak lehortu malkoa.
Maite zure zain hementxe naukazu,
izar goiztiarrei begira.

Iluntzean uraren ertzean...

ITZULI

IXIL IXILIK DAGO (Oskorri)

Ixil ixilik dago, kaia barrenian,
ontzi txuri polit bat uraren gainian.

Goizeko ordubietan esnatutzen gera,
arrantzaliarekin joateko urrutira.

Zergaitik, zergaitik, zergaitik, zergaitik?
Zergaitik negar egin?
Zeruan izarra dago itsaso aldetik.

Bat, bat, bat, bart parrandan ibili,
bart parrandan ibili.

Bi, bi, bi, ez naiz ondo ibili,
ez naiz ondo ibili.

Hiru, hiru, hiru, kolkoa bete diru,
kolkoa bete diru.

Lau, lau, lau, xardina bakalau.

ITZULI

KALANBREAK (Gozategi)

Astelehena biharamun ezinez lehertzeaz nago sabeleko kalanbreak ezin dut gehiago. Ta zer ondo pasatu nun hura gaua atzokoa denbora luze batean gogoratzekoa.

Ikasketak ahaztu ditut neskak utzi nauela ta farra on bat botatzeko aitzakirik ez nun falta zazpi egunetatik behin izaten da larunbata.

Formal ibiltzen naiz baina begira gauzak zer diran hogeitabi garagardo ta lau gin-tonic segidan azkeneko coca-colak kalte egin ote zidan.

Astelehena biharamun ezinez lehertzeaz nago asteburuetan badakizu etxean gelditu. Ta zer ondo pasatu nun hura gaua atzokoa nire partetik goraintziak buruko-minari.

Goizeko bostak ezker ez dut ezer gogoratzen balantzaren urratsetan zapatarik gabe nintzen eskerrak nire galtzetan ez zen txanponik gelditzen.

Hurrengoan emango dut gizon zintzoaren planta berandu baino lehenago egin beharko dut hanka hurrengoan izango da honek bueltarik ez dauka.

Parranda zale naizela, pasatzen naizela pentsatzen dut maiz aukera sortzen den heinean berriz juergara joango naiz.

KOLORE KOLORE (Mixel Ducau&Zaldibobo)

Kolore, kolore ta gustu guziak
denontzat, denontzat ez dira berdinak.

Urdina... zuk nahi duzu urdina
nik maiteago horia
bien artean berdea sortuko da
ezkerra, eskuina, gibel edo aintzina
bakoitzak bere bidea berarentzat onena!

Kolore, kolore ta gustu guziak
denontzat, denontzat ez dira berdinak.

Amaia, Jonekin maitemindua
zoritxarrez Arantxa da
Jonen amodioa, ze lastima!
alboan beti dauzkat
bai Olga ta bai Olatz
eta nik maitatzen dut Amaia
mundua gaizki egina da!

Kolore, kolore ta gustu guziak
denontzat, denontzat ez dira berdinak.

ITZULI

LORETXOA (Benito Lertxundi)

Mendian larrartean,
aurkitzen da loretxo bat.
Aurrean umetxo bat,
loretxoari begira.

Loreak esan nahi dio:
umetxo aska nazazu,
jaio naiz libre izateko,
ta ez loturik egoteko.

Umetxoak ikusirik,
lorea ezin bizirik.
Arantzak kendu nahi dizkio,
bizi berri bat eman.

Orduan izango baitu,
indarra eta kemena.
Orduan emango baitu,
ugari bere fruitua.

ITZULI

MENDIAN GORA (Imanol)

Mendian gora haritza, ahuntzak haitzean dabilta,
itsasoaren arimak dakar ur gainean bitsa.
Kantatu nahi dut bizitza, usteltzen ez bazait hitza,
mundua dantzan jarriko nuke Jainkoa banintza.

Euskal Herriko tristura, soineko beltzen joskura
txori negartiz bete da eta umorez hustu da.
Emaidazue freskura ura eskutik eskura,
izarren salda urdina edanda bizi naiz gustura.

Euskal Herriko poeta kanposantuko trompeta.
Hil kanpaiari tiraka eta hutsari topeka.
Argitu ezak kopeta penak euretzat gordeta,
goizero sortuz bizitza ere hortxe zegok eta.

Mundua ez da beti jai iñoiz tristea ere bai
bainan badira mila motibo kantatzeko alai.
Bestela datozen penai ez diet surik bota nahi
ni hiltzen naizen gauean behintzat egizue lo lasai.

ITZULI

NIREKIN (Gozategi)

Emoixtaxux muxutxuek maitie.
Hartuixu guruxun guztixe.
Eroaixu bixotz tristie,
zure bixotzarekin.

Emoixtazu porrutxue sorgine,
ahatetxu baten berdine.
Begitxu gorrixen samine,
sendatuixu nirekin.

Oinak hotz gabien, berbak irratixen
bero pixka bat gure neuke.
Berbaixu bajutxu, eskuek helduixu
ez utzi laztanik eiteke.

Gero esnatzien lagaeixu etxien
Zure marrubi usaintxue
ta ez eixu pentsa ez dela erreza
gauza politxek pentsatzie.

Emoixtaxux muxutxuek...

ITZULI

NOR NORI NORK (Gozategi)

Eusko Jaurlaritzak dio,
dirurik ez dagoela.
Baina zer kasualitate
gurea falta zaiela.

Baina, laister ikusiko dute, joder
potrotaraino gaudela, joder
potrotaraino gaude.

Nor-nori-nork,
baldintza ta subjuntibo, joder!!
baldintza ta subjuntibo, joder!!
baldintza badakigu.

Ertzainek erosi dute,
kriston helikoptera.
Baina zertako nahi dute,
holako aparatua?

Baina...

ITZULI

TXANPON BATEN TRUKE (Alaitz eta Maider)

Ezagutzen dut gizon bat kale kantoian jarrita
ipuin harrigarriak kontatzen dituen
txanpon baten truke.

Dragoi eta printzesaren ezinezko maitasuna
zahartutako basoko loti ederraren azken eguna
printze urdinak abandonatuta.
Txano Gorritxuren dibortzioa otsoaren suizidioa.

Ezagutzen dut...

Jendea presaka dabil, ordea
entzuteko astirik ez dauka.
Aspaldiko garaietan, urrutiko lurraldeetan
gertatutako istorioak.
Txano Gorritxuren dibortzioa otsoaren suizidioa.

Ezagutzen dut gizon bat kale kantoian jarrita
ipuin harrigarriak kontatzen dituen txanpon baten truke.

Txanpon baten truke... txanpon baten truke...
txanpon baten truke... txanpon baten truke...
txanpon baten truke...

ITZULI

TXORIA TXORI (Mikel Laboa)

Hegoak ebaki banizkio
neria izango zen,
ez zuen alde egingo.

Bainan, horrela
ez zen gehiago txoria izango.
Bainan, horrela
ez zen gehiago txoria izango.

Eta nik... txoria nuen maite.
Eta nik... txoria nuen maite.

Larai laralai laralai lala,
La laralai laralai lala.

Larai laralai laralai lala,
La laralai larala.

XALBADORREN HERIOTZEAN (Xabier Lete)

Adiskide bat bazen orotan bihotzbera,
poesiaren hegoek, sentimenduzko bertsoek
antzaldatzen zutena.

Plazetako kantari, bakardadez josia,
hitzen lihoa iruten, bere barnean irauten
oinazez ikasia... ikasia.

Nun hago, zer larretan Urepeleko artzaina,
mendi hegaletan gora oroitzapen den gerora,
ihesetan joan hintzana.

Hesia urraturik, libratu huen kanta,
lotura guztietatik, gorputzaren mugetatik
aske sentitu nahirik.

Azken hatsa huela, bertsorik sakonena,
inoiz esan ezin diren, estalitako egien
oihurik bortitzenak... bortitzenak.

Non hago, zer larretan Urepeleko artzaina,
mendi hegaletan gora oroitzapenen gerora,
ihesetan joan hintzana.

ITZULI